Rok 11. Warszawa, dnia 15 lipca 1935 r. Nr. 13

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie . . . . . zł. 28.—
Półrocznie . . . . „ 14.—
Kwartalnie . . . . „ 7.—
Miesięcznie . . . . „ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. . „ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Moniuszki 1a.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Moniuszki Nr. 1a — Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

Położenie gospodarcze drobnego rolnictwa w roku 1933/34

Wydział Ekonomiki Rolnej Drobnych Gospodarstw Wiejskich Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego wypuścił w styczniu b. r. 7-me roczne sprawozdanie, dotyczące badań nad opłacalnością gospodarstw włościańskich (2 — 50 ha) w 1932/33 r. Zjawiska i liczby podane w tej pracy są bardzo cennym materjałem dla charakterystyki rozwoju naszego drobnego rolnictwa i ustalenia jego właściwych kierunków, szczególniej w porównaniu z materjałem, zebranym w poprzednich latach i opublikowanym w analogicznych sprawozdaniach; dla oceny jednak bieżącego stanu poruszanego zagadnienia są zbyt przestarzałe. Przy szybkiem tempie rozwoju wypadków życia dzisiejszego i bardzo napiętych stosunkach ekonomicznych, dwa lata ma ogromne znaczenie w gospodarce kraju. Jest to czas, w którym mogą zajść tak poważne zmiany w ukształtowaniu się stosunków krajowych, iż polityka gospodarcza znajdzie drogę do zwekslowania na inne tory, niż te, po których dotychczas postępowała. W tym momencie nie może się ona orjentować podług zbyt przestarzałych danych o naszem życiu gospodarczem. Z tych względów Wydział Ekonomiki Rolnej, mając zebrane i obliczone w ogólnych liczbach dane, dotyczące stanu drobnych gospodarstw wiejskich w 1933/34 r., opublikował je w przyśpieszonem tempie. Materjał ten okazał się bardzo cenny i daje wiele ważnych wyjaśnień i wskazówek odnośnie sytuacji naszego drobnego rolnictwa. Rozważania poniższe opieramy na tych materjałach.

Rok 1933/34 zaznaczył się w rolnictwie dosyć znacznym spadkiem w dalszym ciągu artykułów, sprzedawanych przez rolników, przy jednoczesnem silnem zahamowaniu spadku cen na artykuły, nabywane przez rolników. Spowodowało to wzrost rozpiętości cen między obydwoma rodzajami artykułów.

Wskaźniki cen (1928 r. = 100).

Miesiąc	1932/1933 r.			1933/1934 r.		
	Artykuły nabywane przez rolników	Artykuły sprzedawane przez rolników	Rozpiętość [1])	Artyknły nabywane przez rolników	Artykuły sprzedawane przez rolników	Rozpiętość [1])
VII	81,3	47,4	33,9	72,7	46,7	26,0
VIII	80,7	44,6	36,1	72,7	39,9	32,8
IX	79,5	43,8	35,7	72,7	41,1	31,1
X	78,6	43,5	35,1	72,1	40,2	31,9
XI	77,6	43,0	34,6	71,8	39,6	32,2
XII	76,7	39,8	36,9	71,8	39,6	32,2
I	75,3	39,9	35,4	72,3	38,4	33,9
II	74,6	43,6	31,0	72,7	38,8	33,9
III	73,2	44,8	28,4	72,5	38,0	33,6
IV	72,9	45,3	27,6	72,1	37,4	34,7
V	72,6	44,7	27,9	71,8	35,7	36,1
VI	72,7	44,9	27,8	71,8	36,2	35,6

[1]) Rozpiętość wyraża różnicę między wskaźnikami cen artykulów, nabywanych przez rolników i sprzedawanych przez nich.

Spadek cen rolniczych przy jednoczesnem powiększeniu się rozpiętości między cenami artykułów nabywanych i sprzedawanych przez rolników spowodował znaczne podniesienie kosztów gospodarczych, co zmusiło rolników do redukcji ogólnych nakładów na gospodarstwo w stosunku do 1932/33 r. o 10,8%, przyczem zakup nawozów sztucznych zmniejszono o 33,3%, pasz treściwych — o 38,8%, inwentarza martwego o 4,3%, drobnych narzędzi o 2,9%. Wzrosły tylko (o 20,2%) koszty naprawy budynków, długo nieremontowanych. W stosunku do lat poprzednich (1928/29 r.) ogólny nakład gospodarczy w 1932/33 r. zmniejszył się w stosunku do 1928/29 r. o 54,5%, przyczem zakup nawozów sztucznych zmniejszył się w tym czasie o 89,9%, pasz treściwych o 83,4%, naprawa budynków o 60,2%, zakup inwentarza martwego o 53,1%, drobnych narzędzi o 50,0%.

Rok 1933/34 w ten sposób bardzo silnie pogłębił przejście rolnictwa do gospodarki coraz więcej ekstensywnej, do czego przyczyniły się zresztą nie tylko słabe konjunktury handlowe w tej dziedzinie produkcji, ale i znaczne obciążenia z tytułu świadczeń publicznych i prawno-publicznych, stanowiących w kosztach gospodarczych drobnego rolnika coraz większy odsetek w ostatnich latach.

Koszty gospodarcze na ha. ziemi użytkowej.

	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34
Koszty (nakłady) gospodarcze ogółem w zł.	112,22	116,33	118,41	102,79	86,07	61,84	45,86	42,68
W tem: 1) podatki w zł.	8,79	9,24	11,56	11,26	10,68	9,64	8,95	8,88
2) ubezpieczenia w zł.	2,61	1,65	3,62	4,57	4,27	3,58	2,89	2,51
Razem podatki i ubezpieczenia w zł. . .	11,40	10,89	15,18	15,83	14,95	13,22	11,84	11,40
Stosunek %-wy podatków i opłat za ubezpieczenia do ogólnych kosztów gospodarczych	10,2	9,4	12,9	15,4	17,4	21,3	25,7	26,5

Tak wysoki odsetek danin zmusił rolnika do bardzo intensywnych oszczędności na dalszym nakładzie gospodarczym, a przedewszystkiem oszczędności na pracy najemnej. Oszczędności te spowodowały częściowe zastąpienie robocizny najemnej pracą własnej rodziny i obniżenie stawek zarobkowych. Ilustruje to następujące zestawienie wydatków na robociznę w obliczeniu na ha ziemi użytkowej.

Robocizna	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34
Najemna w zł. . .	90,02	92,11	84,38	72,46	62,11	46,88	36,07	30,19
Rodziny w zł. . .	149,01	131,89	143,62	132,64	128,87	116,45	95,05	88,25
Stosunek % robocizny najemnej do robocizny rodziny	60%	70%	58%	54%	47%	41%	38%	34%

Jak widzimy z powyższego, pogorszenie stanu ekonomicznego wsi polskiej idzie dwiema drogami: 1) drogą zmniejszenia produkcji rolnej skutkiem obniżenia kultury rolnej, 2) drogą redukcji zarobków ludności bezrolnej skutkiem osłabienia dochodowości gospodarstw wiejskich.

Zmniejszenie dochodowości gospodarstw rolnych wypływa nie tylko z ograniczenia użycia środków, zwiększających intensywność produkcji (nawozy, pasze treściwe), ale i z niemożności prowadzenia bez strat niektórych kultur polnych, co się dopiero zaznaczyło wtenczas, gdy po pewnym ustabilizowaniu się cen przemysłowych, ceny rolnicze w dalszym ciągu uległy spadkowi. Wybitnie zaznaczyło się to w 1933/34 r.

Stan obszaru 5-ciu głównych plantacyj rolniczych w % roli w drobnych gospodarstwach (2-50 ha.)

Rok	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Razem
1927/28	12,7	27,6	6,0	13,5	13,9	73,7
1931/32	13,5	27,2	6,0	13,4	13,6	74,7
1932/33	11,6	26,6	6,3	13,2	13,7	72,4
1933/34	11,4	28,7	6,1	12,4	13,3	71,9

Do 1931/32 r. drobny rolnik, zmniejszając intensywność swojej gospodarki i przechodząc do pro-

dukcji żytnio-ziemniaczanej, starał się stratę dochodów z powodu zmniejszenia wydajności posiadanej ziemi powetować powiększeniem plantacyj. Po 1931/32 r. upadają wszelkie jego aspiracje i w tym kierunku, zmniejsza on i wielkość swoich plantacyj i coraz silniej zarzuca uprawę roślin, potrzebujących lepszej, a razem z tem i kosztowniejszej uprawy gleby.

Pomimo tak ciężkich warunków pracy i produkcji, nasz drobny rolnik nie opuszcza rąk i walczy z całym wysiłkiem o swoje dobro i egzystencję, utrzymując majątek swój na wyższym poziomie wartości, niż była konjunkturalna wartość produkcji. Gdy więc dochód społeczny rolnika między 1927/28 r. a 1933/34 r. spada o 63,1%, a dochód rolniczy o 65,6% w obliczeniu na ha. ziemi użytkowej, w obliczeniu zaś na dzień pracy w tych samych latach o 75,1%, to czysty majątek jego w tym samym czasie zmniejsza się zaledwie o 46%, przyczem okazuje się on o tyle silny, iż otrzymawszy pewne ułatwienia w spłatach wierzytelności, powoli zaczyna je regulować. Doszedłszy do maksimum zadłużenia w 1931/32 r. skutkiem stosunków kredytowych, nieodpowiadających warunkom gospodarczym kraju, po częściowem uregulowaniu tych stosunków zaczyna on spłacać swoje długi, obniżając je w 1933/34 r. w stosunku do 1931/32 r. o 15%. Rezultaty te osiąga drobny rolnik dzięki swojej skrzętności i bardzo silnemu zredukowaniu wydatków osobistych, a mianowicie o 66% w latach 1928/29 — 1933/34, przyczem redukcja ta była większą nawet od spadku cen rolniczych. Niezbyt daleko jeszcze posunięta dezorganizacja produkcji drobnego rolnictwa przy takiej sile odpornej oraz roboczej naszego włościaństwa dałaby się bardzo szybko nawrócić na drogę racjonalnego rozwoju, gdyby wieś spotkała się z odpowiednim oddźwiękiem całego społeczeństwa. A droga, wiodąca ku temu prowadzi, jeżeli nie przez podniesienie cen rolniczych, to przynajmniej przez podniesienie siły nabywczej cen płodów rolnych w stosunku tak do produkcji przemysłowo-handlowej, jak i intelektualnej, oraz przez dostosowanie świadczeń rolnictwa na rzecz państwa i instytucyj prawno publicznych do poziomu zdeprecjonowanej wartości produkcji.

Stan gospodarczy drobnego rolnictwa w latach 1926/27 — 1933/34 w złotych.

	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34
Kapitał czynny na ha	2766	3423	3874	3911	3713	3165	2475	2062
Kapitał bierny na ha	155	211	283	342	364	384	374	334
Majątek czysty	2611	3.212	3591	3569	3349	2781	2101	1728
Czysty dochód gotowkowy na ha	62	137	132	121	85	52	44	49
Wydatki na kuchnię na osobę dorosłą	118	111	112	112	85	63	50	44
Wydatki osobiste na osobę dorosłą	227	276	269	253	178	116	94	91
Przychód czysty na ha	143	198	133	87	11	14	16	36
Dochód społeczny na ha	391	443	388	320	229	183	167	164
Dochód rolniczy na ha	248	296	245	188	107	94	96	102
Dochód na dzień pracy członka rodz.	5,9	7,31	5,95	4,30	2,33	1,88	2,00	1,82

Dla zrozumienia powyższej tablicy musimy dać pewne objaśnienia co do znaczenia użytych w niej terminów fachowych. Tak więc **kapitał czynny** składa się 1) z majątku rolnego (wartości ziemi, meljoracji, budynków i plantacyj) oraz 2) z majątku dzierżawnego (wartości inwentarza żywego i martwego i kapitału obiegowego).

Kapitał bierny wyraża sumę: długów i zaległości bieżących, spłat rodzinnych, długów hipotecznych oraz skapitalizowanego czynszu dzierżawnego; słowem — pasywa przedsiębiorstwa rolnego.

Różnica między kapitałem czynnym a biernym stanowi **majątek czysty.**

Czysty dochód gotówkowy — jest to różnica między przychodami, otrzymanemi ze sprzedaży produkcji roślinnej i zwierzęcej, oraz przychodami pozagospodarczemi (dochody z pożyczek, sprzedaży ziemi i t. p.), a rozchodami gotówkowemi, wydatkowanemi na budynki, meljoracje, inwentarz i t. p. inwestycje, dalej na kupno nawozów, nasion, pasz, koszty upraw i hodowli, uzupełnienie inwentarza, robociznę, ogólne koszty adm., podatki i t. p. wydatki bieżące, wreszcie na spłatę długów i ich obsługę, kupno gruntów i t. p. rozchody pozagospodarcze.

Wydatki na kuchnię obejmują zarówno wydatki na przedmioty dokupione z rąk obcych, jak i wartość przedmiotów zaczerpniętych z własnego gospodarstwa.

Wydatki osobiste obejmują inne wydatki, związane z utrzymaniem (ubranie, obuwie i t. p.).

Przychód czysty stanowi różnicę między wartością ogólnego przychodu surowego (suma wszystkich dochodów gotówkowych gospodarstwa, wartość robocizny właściciela, i jego rodziny w obcych gospodarstwach, wartość naturalij i świadczeń, pozostających w gospodarstwie), a wartością nakładu gospodarczego (wszystkiego tego, co włożono w gospodarstwo własne w gotówce, naturaljach i świadczeniach).

Dochód społeczny — suma dochodów, jakie czerpie z gospodarstwa rolnego właściciel i osoby trzecie, a więc państwo, najemnicy i wierzyciele.

Dochód rolniczy — suma z dodania do oprocentowania kapitału włożonego w gospodarstwo rolne wynagrodzenia właściciela i jego rodziny za pracę włożoną w to gospodarstwo.

(Objaśnienie powyższych terminów oparliśmy na pracach prof. E. Laura, wydanych przez „Bibljotekę Puławską“).

Bardzo ważnym momentem w gospodarce wsi jest brak gotówki. — Powoduje go większa redukcja dochodów gotówkowych wsi (71,5%) od jej gotówkowych rozchodów (70%), które doprowadzone do minimum, usztywniły się i pomimo niewielkich potrzeb naszego ludu wiejskiego, nie dają się dalej obniżyć.

Słusznie więc mówi autor omawianej pracy: „Cyfry powyższe przedstawiają istotnie groźne położenie wsi. Ożywienie całego życia gospodarczego może jedynie nastąpić przez stopniową poprawę sytuacji w rolnictwie. Należy jednak przytem pamiętać, iż te smutne liczby dało nam zaniedbywanie istotnych potrzeb wsi i lekceważenie właściwej oceny produkcji i pracy rolnika“.

Stanisław Kopczyński.

Postępowanie upominawcze

Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 970) rozciągnięto moc obowiązującą przepisów o postępowaniu upominawczem na obszary: Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz Sądów Okręgowych w Kielcach, Lublinie, Radomiu i Zamościu.

Postępowanie upominawcze należy, obok postępowania nakazowego, do odrębnych form postępowania sądowego, przewidzianych przez Kodeks Postępowania Cywilnego. K. P. C. poświęca postępowaniu upominawczemu art. 469 — 478.

Postępowanie upominawcze jest trybem postępowania sądowego, nieznanym na ziemiach b. zaboru rosyjskiego. Wprowadzono je celem uproszczenia procedury sądowej w sprawach drobniejszych (do 1000 zł.). Jak praktyka wykształci formy tego postępowania, nie można zgóry przesądzać. Na tem miejscu podajemy w streszczeniu ogólne zasady, jakie stwarza K. P. C. odnośnie nakazu w postępowaniu upominawczem.

P o z e w w t r y b i e p o s t ę p o w a n i a u p o m i n a w c z e g o można wnieść tylko do Sądu Grodzkiego w wypadku, gdy powód dochodzi od pozwanego długu osobistego, pieniężnego w wysokości do 1.000 zł. Dług osobisty, który może być poszukiwany w postępowaniu upominawczem, jest to taki dług, przy którym dłużnik zobowiązany jest bezpośrednio wobec wierzyciela. Nie można zatem w trybie postępowania upominawczego dochodzić pretensji na poręczycielu, ani też żądać zaspokojenia z zastawu i t. p. Dług osobisty, nadający się do postępowania upominawczego, musi być długiem pieniężnym. Nie można zatem kierować na tą drogę postępowania sprawy, w której pozwany zobowiązany jest do wydania rzeczy, dokumentu, papieru wartościowego i t. p., które jakkolwiek posiadają wartość pieniężną, nie stanowią w zobowiązaniu długu pieniężnego. Suma powództwa nie może przekraczać 1000 złotych. Do sumy tej nie wlicza się odsetek prawnych za zwłokę, kosztów sądowych, procesowych, kosztów wezwania do zapłaty, które Sąd zasądza. Wartością powództwa będzie zatem tylko suma samej dochodzonej pretensji (n. p. należności K. K. O. od dłużnika). Jak wynika z p. 3 § 1 art. 475 K. P. C., dług, stanowiący przedmiot postępowania upominawczego, musi być wymagalny, nie może bowiem Sąd wydać nakazu zapłaty, o ile zaspokojenie roszczenia zawisłe jest od świadczenia wzajemnego.

W celu skierowania sprawy na drogę postępowania nakazowego należy wnieść do Sądu pozew, w k t ó r y m p o w ó d (np. K. K. O., żądająca zasądzenia od klienta odsetek i t. p.) m u s i w y r a ź n i e p r o s i ć S ą d o w y d a n i e n a k a z u z a p ł a t y p r z e c i w k o p o z w a n e m u w t r y b i e p o s t ę p o w a n i a u p o m i n a w c z e g o (art. 469 K. P. C.).

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie samego tylko pozwu, nie zarządzając rozprawy i nie wzywając pozwanego.

Art. 475 K. P. C. stwarza ograniczenia dla Sądu w wydawaniu nakazów zapłaty w następujących wypadkach: 1) jeżeli roszczenie nie nadaje się do dochodzenia w drodze postępowania upominawczego (np. pozwany żąda zasądzenia długu ponad 1000 zł.) lub wogóle procesu cywilnego (np. żądanie zasądzenia należności za pracę, w którym to wypadku właściwy jest Sąd Pracy);

2) jeżeli z samej osnowy pozwu wynika, że roszczenie jest oczywiście bezzasadne;

3) jeżeli zaspokojenie roszczenia zawisłe jest od świadczenia wzajemnego;

4) jeżeli miejsce pobytu pozwanego nie jest znane (nie można zatem doręczać nakazu zapłaty kuratorowi osoby nieznanej z miejsca pobytu, wyznaczonemu przez Sąd dla doręczenia), albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju (nie można doręczać zagranicą przez Konsulat lub Sąd zagraniczny na podstawie konwencji).

O ile zachodzą powyższe okoliczności, choćby tylko co do części roszczenia lub co do jednego tylko z współpozwanych, Sąd nie może wydać nakazu zapłaty w trybie postępowania upominawczego. W tym wypadku Sąd odmawia wydania nakazu zapłaty, o czem zawiadamia powoda, który może w ciągu miesiąca od daty otrzymania zawiadomienia o odmowie prosić Sąd o skierowanie sprawy do postępowania zwykłego. O ile powód nie skorzystał z tego terminu, nie traci prawa ponownego wytoczenia sprawy w drodze zwykłego postępowania cywilnego (art. 476 K. P. C.). Na odmowę wydania nakazu zapłaty nie służy zażalenie do Sądu Okręgowego.

Właściwość Sądu, do którego należy wnosić pozew w postępowaniu upominawczem, oceniać należy według przepisów art. 24 — 50 K. P. C. Oczywiście, ze względu na przedmiot postępowania pozew w trybie upominawczym wnosić można tylko do Sądu Grodzkiego.

Nakaz zapłaty wraz z pozwem Sąd doręcza pozwanemu. Nakaz zapłaty może być doręczony tylko pozwanemu, mającemu miejsce pobytu w Polsce. O ile miejsce pobytu pozwanego nie jest znane, nie można wydać przeciw niemu nakazu zapłaty, bowiem art. 475 K. P. C. w punkcie 4 § 1 zabrania wydania nakazu przeciwko osobie nieznanej z miejsca pobytu. Także nie może Sąd wydać nakazu zapłaty przeciwko osobie, mieszkającej czasowo lub stale zagranicą. Z powyższych zasad wynika, że p o s t ę p o w a n i e u p o m i n a w c z e m o ż e m i e ć z a s t o s o w a n i e t y l k o d o o s ó b, k t ó r y m m o ż n a w P o l s c e d o r ę c z y ć o s o b i ś c i e n a k a z z a p ł a t y w r a z z p o z w e m.

Nakazem zapłaty Sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu dwu tygodni od doręczenia zaspokoić roszczenie (sumę, o którą powód skarży) wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie sprzeciw.

Sprzeciw można wnosić w dowolnej formie i pod dowolną nazwą, na piśmie lub ustnie do protokułu sądowego. Pozwany, przeciwko któremu został wydany nakaz zapłaty w trybie postępowania upominawczego, może sprzeciwu zupełnie nie uzasadniać,

nie przytaczając podstaw, faktów i dowodów, któreby dawały podstawę do sprzeciwu. Musi natomiast pod jakąkolwiek postacią oświadczyć w ciągu dwu tygodni od daty otrzymania nakazu zapłaty, że nie godzi się na nakaz. Osnowa przepisów o prawie sprzeciwu od nakazu zapłaty musi być podana pozwanemu do wiadomości łącznie z nakazem. O ile pozwany wniósł sprzeciw po terminie 2 tygodniowym, Sąd sprzeciw taki odrzuci. Może jednak Sąd przywrócić termin, o ile będą ku temu uzasadnione przyczyny (art. 184 — 189 K. P. C.).

Jeżeli sprzeciw od nakazu zapłaty wniesiono we właściwym czasie, nakaz traci moc. Jeżeli postępowanie upominawcze skierowano przeciwko kilku pozwanym (np. dłużnikom solidarnym), sprzeciw przeciwko nakazowi zapłaty, wniesiony przez jednego nawet ze współpozwanych, uchyla nakaz wobec wszystkich. Jeżeli sprzeciw dotyczy tylko części roszczenia, na które został wydany nakaz zapłaty, to sprzeciw ma skutek wobec całości nakazu, który zostaje uchylony.

Sprzeciw doręcza Sąd powodowi z jednoczesnem wyznaczeniem terminu rozprawy.

Nakaz prawomocny ma skutki prawomocnego wyroku. W przeciwieństwie do postępowania nakazowego, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem nie stanowi z mocy samego prawa tytułu zabezpieczenia. Oczywiście, Sąd na zasadzie ogólnych przepisów K. P. C. może wydać w przedmiocie roszczenia, dochodzonego w postępowaniu upominawczem, postanowienie o zabezpieczeniu powództwa, będzie to jednak odrębne postępowanie, nic nie mające wspólnego z postępowaniem upominawczem, gdyż wydane będzie w ramach art. 837 — 862 K. P. C. o postępowaniu zabezpieczającem.

Opłaty sądowe w postępowaniu upominawczem wynoszą: 1% od sumy wartości przedmiotu sporu tytułem połowy wpisu stosunkowego, po 50 gr. od załącznika — opłaty kancelaryjnej oraz piątą część wpisu stosunkowego tytułem opłaty za doręczenie, najmniej jednak zł. 2.50. Jeżeli zgłoszono sprzeciw i ma nastąpić rozprawa, powód winien uiścić w ciągu tygodnia od daty otrzymania wezwania drugą połowę wpisu stosunkowego t. j. ponadto jeszcze 1% od sumy roszczenia.

S. Sakłak.

Próby uproszczenia księgowości w niemieckich kasach oszczędności

W Nr. 31 „*Deutsche Sparkassen-Zeitung*“ za rok ubiegły ukazał się artykuł wydziału kredytowego Związku Kas Oszczędności pod tyt. „Belegbuchhaltung“ (księgowość „dowodowa“), w którym znajdujemy próby uproszczenia księgowości w niemieckich kasach.

Dla polskiego czytelnika, który będzie miał wątpliwości przedewszystkiem co do samego tytułu, muszę tu dać pewne wyjaśnienie. Księgowość „dowodowa“, czyli księgowość oparta na dowodach? Jakiś dla nas niejasny tytuł. Wszak każda księgowość, bez względu na systemy i metody, musi się opierać na dowodach.

Przecież, jak wiemy, w księgowości obowiązuje zasada, że bez dowodu nie może być zapisu. I tak jest w istocie nietylko u nas, ale i wszędzie. Istnieją jednak w Niemczech pewne próby uproszczenia księgowości, idące w kierunku zastąpienia ksiąg handlowych dowodami. W wypadku tym niektórych ksiąg wcale się nie prowadzi, zaś dowody zbiera się, odpowiednio grupuje, następnie broszuruje lub oprawia. Taką księgowość w Niemczech nazywają właśnie „Belegbuchhaltung“. Księgowość ta znalazła już szerokie zastosowanie w przedsiębiorstwach handlowo-przemysłowych niemieckich, gdzie już od szeregu lat np. faktury na kupione lub kopje faktur na sprzedane towary zastępują księgi zakupu i sprzedaży.

Z artykułu, o którym mowa i z którym pragnę zaznajomić czytelników, widzimy, że i niektóre kasy oszczędnościowe szukają uproszczeń w tym kierunku, skoro wydział kredytowy Związku K. K. O. ogłasza taki artykuł. Pomimo dość krępujących przepisów odnośnie księgowości, obowiązujących w Niemczech i u nas, znajdą się zawsze pewne luki, gdzie i próby uproszczenia, idące w omawianym kierunku, mogłyby znaleść zastosowanie.

Nim przystąpię do omówienia, proponowanych przez wydział kredytowy uproszczeń, muszę słów parę poświęcić charakterystyce ksiąg, które najczęściej nadają się do zastąpienia ich dowodami.

Są to księgi t. zw. źródłowe (Grundbücher). Rejestrują one wszelkie zmiany i operacje, które zachodzą w przedsiębiorstwie i są prowadzone chronologicznie. W metodzie włoskiej np. znamy dwie takie księgi — kasę i memorjał, w niemieckiej metodzie, gdzie memorjał rozpada się na księgę zakupu, sprzedaży i właściwy memorjał, ksiąg źródłowych mamy cztery. Austrja zna tylko jedną taką księgę — prima - notę, która stanowi połączenie kasy i memorjału. Nazwa tych ksiąg pochodzi stąd, że przy dawniejszych (starych) metodach, opierających się wyłącznie na przenoszeniu pozycyj z jednej księgi do drugiej, zapisy do tych ksiąg czyniono na podstawie dowodów. Dowody szły następnie do archiwum, przenoszenie zaś odbywało się z tych ksiąg, stanowiących niejako źródło, z którego czerpano materjał do dalszych ksiąg, które materjał grupowały wg. składników majątkowych (księgowanie systematyczne). Charakter ksiąg źródłowych wymagał wpisania każdej tranzakcji wzgl. operacji w możliwie szczegółowy sposób, treść więc musiała być dość obszerna, dlatego też już oddawna czyniono próby uproszczenia, idące w 2 kierunkach:

a) w kierunku połączenia księgowania chronologicznego z systematycznem,

b) w kierunku wprowadzenia formularzy dla wszystkich operacyj i użycia ich jako dowodów księgowania.

Co do punktu a), to już oddawna dla zaoszczę-

dzenia późniejszego sortowania i porządkowania pozycyj, wciągniętych do ksiąg źródłowych w kolejności chronologicznej, zaczęto stosować w tych księgach linjaturę tabelaryczną (amerykańską), aby w ten sposób grupować materjał. Jest to t. zw. pozioma forma grupowania w odróżnieniu od pionowej, kiedy zapisy, dotyczące poszczególnych wydziałów (np. oszczędnościowego, żyrowego, wekslowego i t. p.), są prowadzone na luźnych arkuszach. W mniejszych więc kasach oszczędności, gdzie niema masowych jednolitych operacyj, bardziej się będzie nadawała forma pozioma, w większych zaś kasach, gdzie możliwy lub konieczny jest bardziej szczegółowy podział pracy, pionowa.

Co do punktu b), to mnogość operacyj również zmuszała już oddawna kasy oszczędności do wprowadzania i stosowania celowo ułożonych formularzy, a więc do prowadzenia księgowości wg. pewnego szematu. Formularze takie, wypełniane przez klientów lub tworzone przez pracowników kas przy okazji wypisywania przebitkowym sposobem zawiadomień lub obliczeń dla klientów, umożliwiały lepszy podział pracy, a tem samem przyśpieszały proces księgowania.

Wydział kredytowy Związku kas niemieckich jest zdania, że stosowanie formularzy wprowadziło do chronologicznego księgowania następujące ważne zmiany:

1) księga źródłowa oraz konta klientów mogą być prowadzone niezależnie jedno od drugiego, a więc jednocześnie i bez przenoszeń;

2) otrzymuje się przez to nowe możliwości kontrolne, gdyż można nietylko, jak dotychczas, uzgodnić obroty na kontach z obrotami księgi źródłowej (a więc sprawdzić, czy przenoszenia są dobre), lecz można się dodatkowo upewnić, czy do ksiąg źródłowych dostało się wszystko i czy zostało prawidłowo wciągnięte;

3) dzięki istnieniu dowodów szczegółowo wypełnionych, do których zawsze w razie wątpliwości można sięgnąć, odpada potrzeba podawania szczegółowej treści przy układaniu pozycyj w księgach źródłowych.

Z powyższego rozwoju księgowość „dowodow" wyciągnęła konsekwencje tego rodzaju, że zrezygnowała zupełnie z ksiąg źródłowych, uważając poszczególne dowody za pozycje źródłowe, zaś zbiór (zestawienie) tych dowodów, uzupełniony systematycznem zestawieniem oraz podsumowaniem, za księgi źródłowe.

Aby jednak poszczególne dowody mogły zastąpić księgi źródłowe i takie uproszczone księgi mogły dać gwarancję pewności, to, przy zdecydowaniu się na taką „dowodową" księgowość, należy uwzględnić następujące wskazówki wspomnianego wydziału kredytowego:

1) wszystkie dowody niezwłocznie po otrzymaniu wzgl. po sporządzeniu ich należy kolejno ponumerować. Numerowanie takie nietylko uchroni je od ewent. zagubienia, lecz da możność przy księgowaniu na kontach powoływania się na nie;

2) jednocześnie z numeracją należy wszystkie dowody oznaczać jakimś trudnym do naśladowania znakiem, np. stemplem perforowanym lub suchą pieczątką, co ma na celu ochronienie ich od zamiany i sfałszowania;

3) dla osiągnięcia systematycznego porządku w pozycjach (dowodach) oraz dla ułatwienia uzgodnienia księgi źródłowej z kontami, należy dowody odpowiednio ugrupować oraz podsumować, przyczem do tych czynności przystępuje się dopiero po zaksięgowaniu ich na kontach, gdyż dopiero wtedy, kiedy się ma wszystkie dowody, możliwa jest praca bez przerwy. Przy zestawianiu dowodów niemiecki wydział kredytowy przewiduje następujące postępowanie:

a) P o s t ę p o w a n i e p i e r w s z e, przy którem wszystkie dowody grupujemy oddzielnie dla „Winien" i „Ma" wg. rachunków Księgi Głównej, o ile oczywiście istnieją podwójne dowody. W tych wypadkach, kiedy dla poszczególnej operacji istnieje tylko jeden dowód, załatwia się najpierw obciążenie, zaś potem sam dowód dołącza się do dowodów uznania. Niektóre kasy tworzą dla wszystkich operacyj podwójne dowody, wydział kredytowy Związku uważa to za niewskazane, gdyż w ten sposób powstaje dużo dowodów zbytecznych, co pomnaża i utrudnia robotę przy ich opracowaniu i przechowywaniu.

Zestawienie i podsumowanie dowodów odbywa się następnie sposobem zwykłym. Najpierw zestawia się i sumuje przy pomocy maszyny do dodawania uporządkowane dowody strony „Winien", dotyczące tego samego rachunku Księgi Głównej, Następnie to samo robi się z dowodami, dotyczącemi strony „Ma". Po uzgodnieniu obrotów „Winien" i „Ma" przenosi się poszczególne końcowe sumy zbiorowych wykazów (arkuszy lub pasków) do Księgi dziennych obrotów względnie Księgi Głównej.

b) P o s t ę p o w a n i e d r u g i e, przy którem grupowanie dowodów odbywa się inaczej, a mianowicie zbiera się dowody, dotyczące pozycyj, które mają tego samego odbiorcę i dawcę, mniej więcej wg. sposobu grupowania memorjałowych pozycyj dla dziennika zbiorowego (Sammeljournal) w metodzie niemieckiej.

Zaletą tego postępowania jest po pierwsze to, że przez takie zbieranie ogranicza się w znacznej mierze źródła błędów, co znowu ułatwia uzgodnienie. Następnie, postępując w ten sposób, odrazu się załatwia obciążenie i uznanie, wreszcie, osiąga się tę dogodność, że zestawienia takie mogą być poczęści wypisywane razem z zawiadomieniami o księgowaniu, przeznaczonemi dla Centrali żyrowej. Dla zgrupowania dowodów wg. tego postępowania najlepiej mieć otwartą szafkę-półkę z przegrodami pionowemi i poziomemi, przyczem pionowe oznaczają np. obciążenia, poziome zaś uznania.

Zestawienia i sumowania najlepiej jest załatwiać przy pomocy maszyn, które każdą wpisaną sumę odrazu dodają. Ręczne załatwienie tych zestawień, nawet bez pisania treści, jak to czynią niektóre kasy, wydział kredytowy uważa za niepraktyczne, gdyż po wpisaniu sum należy je dodawać, przez co powstaje zbyteczna praca. Aby jeszcze bardziej uprościć pisanie zestawień, wydział kredytowy radzi mieć specjalne arkusze z wydrukowanemi u góry pozycjami buchalteryjnemi, określającemi odbiorcę i dawcę.

Ponieważ odpowiednio ułożone i zbierane formularze stanowią jedyny środek dowodowy w tego rodzaju księgowości, z natury rzeczy wypływa, że przechowywanie oraz zabezpieczenie ich odgrywa ważną rolę. To też wydział kredytowy, jak zresztą w całym artykule w innych sprawach, udziela rad i wskazówek, jak zorganizować takie archiwum, aby osiągnąć z jednej strony pewność, zaś z drugiej przejrzystość, tak, aby dowody zawsze mogły być pod ręką. Ze względu na to, że te dowody zastępują księgę źródłową, odkładane powinny być w porządku chronologicznym, najlepiej wg. numerów bieżących, przyczem dowody jednego dnia wraz z uzupełniającemi je zestawieniami dziennemi mają być zszywane razem. W ten sposób najłatwiej można sprawdzić, czy dowody są wszystkie lub ustalić ich brak. Nieco odmiennie należy przechowywać dowody, dotyczące kosztów administracyjnych (handlowych), a to przez wzgląd na to, że one są często potrzebne z racji przeprowadzania rewizyj.

W tym wypadku wydział kredytowy radzi sporządzać zamienne dowody (Ersatzbelege) i przechowywać je razem z innemi dziennemi dowodami. Można też dowody na koszty handlowe numerować i przechowywać osobno.

Jest wreszcie jeszcze jedna uwaga wydziału kredytowego, dotycząca kas, które prowadzą dla klientów podwójne konta — konto i kontrakonto (Gegenkonto), załatwiając tę pracę maszynowo. Otrzymują one dwa podsumowane zestawienia dowodów, które muszą się zgadzać. Łączenie tych dowodów z pozostałemi staje się w tych wypadkach zbytecznem.

Kończąc podany tu w streszczeniu artykuł wydziału kredytowego Związku Kas Oszczędnościowych w Niemczech, muszę stwierdzić, że próby uproszczenia księgowości drogą zastąpienia niektórych ksiąg dowodami, musiały się posunąć w niemieckich kasach dość daleko. Twierdzenie swoje opieram na licznych uwagach, wskazówkach i radach wydziału. Sądziłem dotychczas, że te próby uproszczenia księgowości ze względu na krępujące przepisy, może się najmniej dla kas oszczędności nadają. Obecnie widzę, że — obok innych prób (zmechanizowania zupełnego lub częściowego, stosowania innych metod pracy, stosowania formularzy, wykluczenia niektórych pośredniczących ksiąg i t. p.) — zajmują one niepoślednie miejsce. *).

Adolf Tytz.

Ze Związku Związków K. K. O.

ZEBRANIE RADY ZWIĄZKU ZWIĄZKÓW K. K. O.

W dniach 27 i 28 czerwca b. r. odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa J. Zdanowskiego zebranie Rady Związku Związków K. K. O. w lokalu Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele 4 Związków Okręgowych K. K. O., obu banków komunalnych i Związku Miast Polskich. Z poza członków Rady obecni byli na zebraniu przedstawiciele Ministerstw Skarbu i Spraw Wewnętrznych oraz szereg innych osób.

Na porządku obrad była sprawa szkolnych kas oszczędności, sprawy ustawodawstwa o K. K. O. i sprawa propagandy.

Na wstępie po okolicznościowem przemówieniu p. Prezesa Zdanowskiego, poświęconem pamięci Marszałka Piłsudskiego, zebrani uczcili pamięć Zmarłego chwilą milczenia.

W dziedzinie propagandy oszczędności szkolnej stwierdzono konieczność powiązania teorji z praktyką, do czego najlepiej nadają się szkolne kasy oszczędności. Na takiem stanowisku stanął ostatni Międzynarodowy Kongres Oszczędności w Paryżu, uchwalając odpowiednią rezolucję, w tym kierunku idzie również dotychczasowa działalność wychowawcza K. K. O.

Aby zapewnić szkolnym kasom, pracującym z K. K. O., dalszy rozwój, zagrożony ostatnim okólnikiem Min. W. R. i O. P. o S. K. O., Rada postanowiła zwrócić się do tegoż Ministerstwa z prośbą o zmianę okólnika w tym kierunku, aby na terenie szkolnym wszystkie instytucje, mające prawo wydawania książeczek oszczędnościowych, miały jednakowe prawa. Uprzywilejowanie bowiem pewnych instytucyj przynosi szkodę samej sprawie szerzenia idei oszczędności i samorządu w szkołach.

W związku z tem postanowiono domagać się od Ministerstwa W. R. i O. P. aprobaty statutu Związku Śląskiego dla S. K. O. na terenie Śląska i wszędzie tam, gdzie warunki lokalne na prowadzenie S. K. O. na tych zasadach pozwolą; o ile chodzi o inne tereny, starać się o uzyskanie zgody Ministerstwa, aby S. K. O. mogły być zakładane w drodze bezpośredniego porozumienia K. K. O. z lokalnemi władzami szkolnemi na zasadach, które są w stadjum opracowania przez Związek Związków K. K. O.

Większą część obrad poświęcono sprawie projektów rozporządzeń wykonawczych do dekretu Prezydenta Rzplitej o K. K. O.

Ustalono zatem projekt rozporządzenia o przekazaniu Okręgowym Związkom K. K. O. pewnych kompetencyj pierwszej instancji w zakresie nadzoru nad K. K. O. Projekt przewiduje załatwianie pewnych spraw w porozumieniu z odnośnymi wojewodami. Należy tu przypomnieć, że projekt statutu normalnego Związków K. K. O. został już dawniej opracowany i przedstawiony Ministerstwu Skarbu.

Dalej Rada opracowała część projektu rozporządzenia wykonawczego do dekretu o K. K. O. i materjałów do projektu statutu wzorowego komunalnych kas oszczędności.

Również sprawy propagandowe były przedmio-

*) Artykuł powyższy umieszczamy, jako ciekawy materjał informacyjny, przyczem przypominamy, że w myśl rozporządzenia Prezydenta R. P. o K. K. O., sprawa ustalenia systemu i zasad księgowości w kasach należy do kompetencji Związków K. K. O., za aprobatą władzy nadzorczej. **(Przyp. Redakcji).**

tem obrad. W szczególności omówiono sprawę „Gazetki Oszczędnościowej“, jako pisma propagandowego specjalnie dla młodzieży. Postanowiono podnieść poziom graficzny „Gazetki“ i powiększyć jej kolportaż wśród K. K. O.

Z innych spraw na podkreślenie zasługują dobre wyniki subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej za pośrednictwem K. K. O. Okazuje się, że 31% sumy subskrypcyjnej podpisano w syndykacie K. K. O., do którego należą, jak wiadomo, również Banki Komunalne. To też obecny na posiedzeniu przedstawiciel Delegata dla spraw Pożyczki Inwestycyjnej wyraził gorące podziękowanie Kasom za ich wysiłki w akcji subskrypcyjnej. Poinformował również, że Min. Skarbu czyni starania o zwolnienie od opłat pocztowych zawiadomień i upomnień, wysyłanych przez Kasy subskrybentom.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu maju i czerwcu 1935 r.

Dz. Ust. Nr. 36,

poz. 252. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 8 maja 1935 w sprawie ulgowej spłaty zaległości w samoistnych daninach komunalnych;

poz. 260. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 25 kwietnia 1935 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dn. 29 marca 1926 o prawie autorskiem.

Dz. Ust. Nr. 37,

poz. 261. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8 maja 1935 o zmianie planu umorzenia obligacyj serji pierwszej 5% państwowej renty ziemskiej.

Dz. Ust. Nr. 39,

poz. 273. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29 maja 1935 o ustaleniu imiennej 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej oraz ilości i wysokości emisji tej pożyczki.

Dz. Ust. Nr. 41,

poz. 278. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 23 maja 1935 o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego z tytułu należności prywatno-prawnych, mających charakter długów rolniczych;

poz. 280. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 23 maja 1935 o postępowaniu odwoławczem od decyzyj wojewódzkich biur Funduszu Pracy i ich ekspozytur.

Dz. Ust. Nr. 42,

poz. 282. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 24 kwietnia 1935 o zasadach i warunkach przejęcia na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej niektórych wierzytelności Państwowego Banku Rolnego oraz o umorzeniu i warunkach spłaty tych wierzytelności;

poz. 283. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 27 maja 1935 o wyłączeniu przemysłu ludowego i domowego oraz pracy chałupniczej z pod przepisów prawa przemysłowego.

Dz. Ust. Nr. 43,

poz. 291. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 8 czerwca 1935 o opłatach w postępowaniu przed sądem rejestrowym.

Dz. Ust. Nr. 45,

poz. 309. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 czerwca 1935 w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 15 kwietnia 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

poz. 311. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 13 czerwca 1935 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o kryzysowym dodatku od państwowego podatku dochodowego.

Statut Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 244) ogłoszono statut Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego. Związek działa na obszarze całego Państwa, za wyjątkiem województwa śląskiego. Siedzibą Związku jest Warszawa. Związek może powoływać do życia delegatury, obejmujące swą działalnością poszczególne województwa lub kilka województw. Delegatura polega na prowadzeniu osobnego biura Związku bez tworzenia odrębnych organów ustrojowych.

Zadaniem Związku jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz zakładów i przedsiębiorstw. Nadto związek może wykonywać kontrolę finansową i gospodarczą nad temi zakładami, przedsiębiorstwami i spółkami, które przystąpiły do Związku na podstawie dobrowolnego zgłoszenia. Poza wykonywaniem kontroli Związek może organizować działalność instrukcyjną w zakresie wszelkiej działalności gospodarczej swych członków, a nadto podejmować działalność fachowo wydawniczą. Z zakresu działalności Związku wyłączone są komunalne kasy oszczędności.

Członkowie Związku dzielą się na przymusowych (z mocy samego prawa) i dobrowolnych (na podstawie zgłoszenia przystąpienia). Członkami Związku, z mocy prawa są: wojewódzkie związki samorządowe na terenie woj. poznańskiego i pomorskiego, powiatowe związki samorządowe, miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych, z wyjątkiem m. Warszawy i Bank Gospodarstwa Krajowego. Na podstawie zgłoszenia przystąpienia mogą być członkami Związku: związki samorządowe, które nie są członkami z mocy prawa, nie wyłączając m. st. Warszawy, związki międzykomunalne, zakłady, przedsiębiorstwa, spółki i t. p., oparte o kapitał lub gwarancję samorządu conajmniej w 50%, banki komunalne, Związek Miast Polskich i Związek Powiatów R. P. O przyjęciu członków na podstawie zgłoszenia decyduje Zarząd Związku.

Organami Związku są: Rada, Zarząd, Prezes Związku i Komisja Rewizyjna. Rada powoływana jest na lat pięć. W skład Rady wchodzą: prezes Związku, po 1 członku wybranym z województw, członkowie Zarządu Związku, 5 delegatów Ministra Spraw Wewnętrznych oraz po jednym delegacie Ministra Skarbu i Banku Gospodarstwa Krajowego. Rada może dokooptować do swego składu 5 członków, a nadto Ministrowie: Komunikacji, Opieki Społecznej, Rolnictwa i Ref. Roln., Przemysłu i Handlu i Wyznań Rel. i Oświecenia Publ.

mogą powołać do Rady po jednym delegacie. Kompetencji Rady zastrzeżono sprawy ogólnego toku prac Związku, budżetowe oraz uchwalanie regulaminów wewnętrznych i statutów służbowych.

Zarząd Związku składa się z Prezesa i 7 członków, czterech wybranych przez Radę i trzech delegowanych przez Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Prezesa Związku powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych. Prezes jest urzędnikiem państwowym.

Związek wykonuje swe prace przy pomocy personelu inspektorskiego, biurowego i kancelaryjnego, który łącznie tworzy Biuro Związku. Rada Związku ustala statut służbowy pracowników. Związek we własnym zakresie zapewni pracownikom umysłowym prawa emerytalne.

Działalność związku dzieli się na czynności kontrolne i instrukcyjne. Do zakresu pierwszych należy badanie przez inspektorów i rzeczoznawców gospodarki samorządowej na miejscu lub badanie sprawozdań nadsyłanych do Związku. Czynności instrukcyjne wykonuje związek przez organizowanie porad technicznych, analizę i badania stanu faktycznego, organizację wydawniczą i badawczą, udzielanie porad, organizację konferencyj, kursów i t. p.

Gospodarka finansowa Związku oparta jest na: składkach rocznych członków, opłatach za poszczególne czynności Związku i ewentualnych źródłach prywatno-prawnych. Ponadto Związek obowiązany jest stworzyć fundusz emerytalny pracowników Związku.

Kronika Krajowa

Ruch kredytów K. K. O. w roku 1934.

Rok 1934 był dla K. K. O. okresem względnie pomyślnym. Jeżeli chodzi o wkłady, to wszędzie zaznaczył się stały, acz powolny ich wzrost. Ogólny stan wkładów oszczędnościowych wzrósł w ciągu roku o 8% do sumy 581.089.000 zł. Wkłady na rachunkach bieżących wzrosły prawie o 19% do sumy 52.114.000 zł. Natomiast lokaty instytucyj finansowych na książeczkach K. K. O. spadły w dalszym ciągu do sumy 24.434.000 zł.

Ciekawą rzeczą jest pytanie, jak kształtowały się operacje czynne K. K. O. w roku ubiegłym? Z prowizorycznych kwartalnych zestawień G. U. S. wynika, że akcja kredytowa Kas wzrosła nieco w pierwszem półroczu, w drugiem — jednak zaczęła się kurczyć. Ogółem na przestrzeni 4 kwartałów stan kredytów K. K. O. wzrósł nieznacznie z 618.944.000 zł. na 623.362.000 zł.

Wzrost ten przypisać należy wyłącznie prawie kredytom dla osób fizycznych i firm prywatnych; stan ich wzrósł z 438.321.000 na 444.905.000 zł. Kredyty dla związków samorządowych zmniejszyły się ze 113.688.000 na 112.847.000 zł., szczególnie jeśli chodzi o kredyty udzielone innym związkom komunalnym (poza związkami poręczającemi).

Zmniejszyła się również suma weksli protestowanych: z 66.935.000 na 65.610.000 zł.

Zaznaczyć wreszcie należy, że spadek kredytów dotknął przedewszystkiem i we wszystkich kategorjach kredytów wekslowych. Pożyczki hipoteczne i inne albo utrzymały się bez zmiany, albo spadły nieznacznie.

Cyfry poniższe oznaczają tysiące złotych na koniec danego kwartału.

Rodzaj kredytów i kredytobiorców	Kwartał IV (1933 r.)	Kwartał I	Kwartał II	Kwartał III	Kwartał IV
Kredyty udzielone osobom i firmom prywatnym	**438.321**	**440.071**	**446.459**	**445 107**	**444.905**
a) wekslowe	186.581	184.126	182.897	178.975	175.957
b) hipoteczne	156.680	157.206	159.592	160.482	161.920
c) inne	95.060	98.739	103 970	105.650	107.028
Kredyty udzielone związkom komunalnym . .	**113.688**	**114.028**	**113.318**	**113.673**	**112.847**
a) wekslowe	19.835	19 530	20.444	19.485	19.133
b) hipoteczne	16.650	16.491	16.100	16.409	16.887
c) inne . , ...	77.221	78.007	76.774	77.928	76.827
Weksle protestowane	**66.935**	**66.807**	**67.444**	**67.000**	**65 610**
Razem .	618.944	620.906	627.221	625.780	623.352

Żydowskie kasy bezprocentowych pożyczek w Polsce.

W piśmie złożonem w r. b. Ministerstwu Skarbu w kwestji kredytów rzemieślniczych Związek Związków K. K. O. poruszył m. in. potrzebę powołania do życia instytucyj bezprocentowych pożyczek dla rzemieślników chrześcijan, na wzór żydowskich kas bezprocntowych t. zw. „Ahavath - Chesed". Nie od rzeczy więc będzie dać krótki przegląd działalności tych ostatnich.

Wiadomo, że od szeregu lat działają na terenie Polski kasy bezprocentowych pożyczek, których celem jest niesienie pomocy niezamożnym żydom przez udzielanie bezprocentowych pożyczek dla polepszenia ich bytu gospodarczego. Skoncentrowana koło tych kas akcja społeczna czuwa, aby pożyczki te były zużyte produkcyjnie, t. j. aby dawały gwarancję zwrotu kapitału, a dłużnikowi pozwoliły założyć nowe przedsiębiorstwo lub uratować już istniejące.

Ilość tych kas wzrasta z każdym rokiem. W 1928 r. było ich 527, w 1932/3 — 669, a w 1933/4 liczba ich wzrosła do 698. Najwięcej jest ich w województwach centralnych (324), w województwach południowych — 196 i wschodnich — 169.

Kapitał własny tych kas, na który składają się dobro-

wolne składki, ofiary i różne subwencje, wynosi zł. 4 miljony, obok tego jednak dysponują one 5 miljonami zł. pożyczonych przez żydowski amerykański zjednoczony komitet rozdzielczy i pół miljonem złotych, pożyczonych kasom przez osoby prywatne. Ogółem więc bezprocentowe kasy żydowskie rozporządzają sumą, wynoszącą prawie 10 miljonów zł.

Suma udzielonych pożyczek w ostatnich 2 latach znacznie zmalała i wynosiła przeszło 13 milj. zł., co jak na nasze stosunki jest kwotą znaczną, zwłaszcza że udzieloną bez żadnych kosztów. Liczba udzielonych pożyczek wynosiła 135 tysięcy. Tylu więc kupcom i rzemieślnikom żydowskim przyszły te kasy z bezpłatną pomocą, ratując ich w największych trudnościach.

Pożyczki te są naogół udzielane b. ostrożnie i zwracane b. solidnie, o czem świadczy fakt, że na 13 miljonów udzielonych pożyczek w r. ub. suma ich zwrotu wynosiła 12,9 milj. złotych.

Wśród otrzymywanych subwencyj należy wymienić 402.000 zł. od amerykańskiego komitetu rozdzielczego, 666.000 zebranych ze źródeł miejscowych, 964.000 zł. wkładów bezprocentowych i 42.000 z subwencyj państwowych.

Rola kas bezprocentowych jest dziś b. wielka. Podtrzymują one i przyczyniają się do tworzenia drobnego żydowskiego handlu i rzemiosła w Polsce, ułatwiając im konkurencję z rzemiosłem i handlem chrześcijańskim.

(Zaczerpnięte z „Gońca Warszawskiego" Nr. 63).

Wiadomości zagraniczne

Najważniejsze postulaty jugosłowiańskich kas oszczędności.

Jak wiadomo, samorządowe (komunalne) kasy oszczędności nie posiadają dotychczas jednolitej i nowoczesnej ustawy, normującej na wzór innych państw ich stosunki prawne, organizację i zakres działalności. Kasy oszczędności opierają się bądź na prawodawstwie austryjackiem, bądź węgierskiem, bądź też serbskiem.

Związek Kas Oszczędności Jugosławji od początku swego istnienia walczy o ustawę dla kas. Dzięki współpracy Związku projekt tej ustawy został przygotowany już w roku 1927, a następnie kilkakrotnie ulepszany, tak że możnaby mu bez zwłoki nadać moc obowiązującą.

Ostatnio Związek Kas Oszczędności Królestwa Jugosławji wydał broszurę, przeznaczoną dla członków parlamentu. Wskazuje w niej na trudności, z jakiemi walczyć muszą jugosłowiańskie kasy oszczędności, analizuje ich powody i skutki oraz daje wskazówki co do polepszenia sytuacji kas oszczędności w Jugosławji. Według broszury należałoby przedewszystkiem:

1) jak najszybciej wprowadzić w życie projekt ustawy o kasach oszczędności;

2) usunąć konkurencję uprzywilejowanych instytucyj finansowych i spółdzielni, w szczególności zmienić rozporządzenie, mocą którego kasy oszczędności zobowiązane są zwrócić na rzecz Państwowego Banku Hipotecznego wszystkie fundusze pupilarne, lokowane oddawna w kasach oszczędności;

3) zawiesić w stosunku do kas oszczędności działanie moratorjum rolniczego, tak jak to uczyniono w stosunku do państwowych instytucyj finansowych i spółdzielni rolniczych;

4) zastosować ze strony Banku Narodowego liberalniejszą politykę kredytową w stosunku do kas oszczędności;

5) rozpocząć obsługę niektórych pożyczek publicznych, celem zapobieżenia wielkim stratom naskutek możliwego zamrożenia aktywów kas oszczędności, będących w posiadaniu odnośnych papierów.

Postulaty te są w całej pełni uzasadnione, jeśli się uwzględni, że samorządowe kasy oszczędności w Jugosławji są instytucjami użyteczności publicznej o celach altruistycznych, o czem świadczy długotrwała i pożyteczna działalność kas oszczędności w Drawskiej banowinie (b. zabór austrjacki), gdzie istnieją oddawna.

Stan wkładów w jugosłowiańskich kasach oszczędności.

Statystyka w kasach oszczędności Jugosławji stale się usprawnia. Jest to zasługa Związku Kas Oszczędności w Zagrzebiu, który od początków swej działalności starał się zorganizować na jednolitych podstawach służbę statystyczną, by w każdej chwili można było dokładnie zapoznać się ze stanem i rozwojem kas oszczędności. Jednocześnie Związek stara się ujednolicić księgowość i służbę informacyjną w tych kasach. Brak jednolitego prawa o kasach oszczędności ogromnie utrudnia tę pracę.

Według ostatnich danych Związku stan wkładów w jugosłowiańskich kasach oszczędności przedstawiał się następująco:

w dniu 30.IV.35

	wkłady oszczędnościowe	wkłady na r-kach bieżących	Liczba wkładów
29 kas oszczędn. w Drawskiej banowinie	din. 656 724.646	din. 421.197.086	147.363
24 kasy w innych banowinach	„ 603.513.504	„ 257.713.415	65.125
	„ 1.260.238.150	„ 678.910.502	212.488

w dniu 31.V.35

	wkłady oszczędnościowe	wkłady na r-kach bieżących	Liczba wkładów
29 kas w Drawskiej banowinie	din. 651.482.550	din. 418.800.676	146.588
24 kasy w innych banowinach	„ 608.256.158	„ 256.472.203	65.131
	„ 1.259.738.708	„ 675.272.879	211.719

Spadek wkładów w kasach Drawskiej banowiny (b. zabór austrjacki) tłumaczy się głównie tem, że kasy te na podstawie austrjackiego regulatywu oszczędnościowego z 1844 roku miały prawo przyjmowania funduszów pupilarnych. W ten sposób zebrały znaczne sumy (około 100 miljonów dinarów), które dziś muszą przekazać Państwowemu Bankowi Hipotecznemu. We wszystkich pozostałych kasach jest wzrost wkładów. Szczególnie odnosi się to do Miejskiej i Banowińskiej Kasy Oszczędności w Zagrzebiu i Miejskich Kas w Nowym Sadzie i Serajewie.

Nowe ustawy kredytowe w Czechosłowacji.

Wśród ustaw uchwalonych przez parlament, specjalne znaczenie posiadają przepisy w sprawie kredytów komunalnych. Ustawa m. in. upoważnia odnośne Ministerstwa do wezwania wierzycielskich instytucyj finansowych, aby zawiesiły postępowanie egzekucyjne w stosunku do kredytów, udzielonych związkom komunalnym, o ile jest widoczne, że egzekucja byłaby bezskuteczna ze względu na kiepski stan finansowy danego samorządu.

W wypadku otrzymania takiego wezwania przez instytucję wierzycielską, nie wolno jej dochodzić swej wierzytelności, ani wypowiedzieć pożyczki, a wszczęta egzekucja ulega wstrzymaniu automatycznie lub na żądanie dłużnika.

Ruch wkładów w czechosłowackich kasach oszczędności.

W Nr. 6 czasopisma „Sporžitelni Obzor" znajdujemy statystykę ruchu wkładów w czechosłowackich kasach oszczędności za pierwsze 4 miesiące r. b.

Ruch wkładów w styczniu i lutym był pomyślny. Szczególnie pocieszającym objawem był wzrost wkładów drobnych, będący oznaką uspokojenia umysłów. Jeżeli chodzi o podział terytorjalny, to największy wzrost wkładów wykazały kasy słowackie.

W marcu i kwietniu sytuacja się pogorszyła. Oba te miesiące są zresztą z reguły sezonowo ujemne. Przyczyniło się do tego również wycofywanie wkładów dużych, szukających większej rentowności w papierach państwowych (rendita papierów państw. wynosi stale ponad 5%, a bonów kasowych 5½%). Podobnie oddziałały ożywienie ruchu budowlanego i wiosenne roboty w rolnictwie, a w miejscowościach kąpielowych i turystycznych — przygotowania do sezonu.

Również w maju i czerwcu spodziewać się należy rezultatów ujemnych.

Ogółem w ciągu tych 4 miesięcy wkłady oszczędnościowe mimo wszystko wzrosły o 62,8 miljn. Kcz. do sumy 18.503.119.609 Kcz.; wkłady na rach bież. wzrosły o 107,5 miljn. do sumy 1.570.060.046 Kcz.

Przegląd prasy

Głównym tematem na łamach prasy codziennej w ostatnich 2 tygodniach były sprawy polityczne. Ze spraw gospodarczych na uwagę zasługuje dyskusja nad kształtowaniem się sytuacji w rolnictwie w związku z nową polityką zbożową, rozważania z okazji święta morza i last not least sprawy gdańskie.

Nowej polityce zbożowej

ciekawy i wyczerpujący artykuł poświęcił pod powyższym tytułem B. Łączkowski w „Gazecie Polskiej" z dnia 30 czerwca. Po omówieniu roli ciągle wzrastającego naszego eksportu zbóż autor pisze:

„Polska jest jedynym krajem, posiadającym rokrocznie nadwyżki eksportowe o poziomie cen stale wyższym od cen światowych... Jakbyśmy wysoko nie próbowali „skakać" z naszą ceną wewnętrzną, to zawsze musimy się liczyć z poziomem cen światowych, który stanowi podstawę wszelkiej kalkulacji... Już obecnie... możemy ustalić, że poziom cen na rynkach światowych będzie na jesieni r. b. niższy, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego... Jeżeliby więc ani w systemie polityki zbożowej, ani też w układzie warunków na rynku wewnętrznym nie zaszły żadne inne zmiany, to już przez sam fakt spadku cen na rynkach światowych należałoby się liczyć ze spadkiem cen na rynku wewnętrznym".

W dalszym ciągu artykułu przedstawia koszty i mijanie się z zadaniami obecnej polityki zbożowej oraz znaczne zdezorganizowanie przez nią naszego rynku handlowego i przechodzi do omówienia nowej polityki min. Poniatowskiego w dziedzinie pomocy dla rolnictwa na rok 1935/6.

„Jest to pierwsza próba rozszerzenia polityki interwencyjnej w zakresie cen artykułów rolnych na cały szereg wytworów rolnictwa, dotychczas akcją tą nieobjętych, lub objętych w niedostatecznej mierze".

Po omówieniu możliwości, charakteru pracy i wpływu P. Z. P. Z. na kształtowanie się cen na rynku zbożowym, autor dochodzi do następujących wniosków:

„Okres przystosowania się rynku do nowej polityki będzie niewątpliwie dla części gospodarstw rolnych, a niejednokrotnie i dla całych okolic bardzo ciężki. To też pomimo, iż program przyszłorocznej polityki interwencyjnej bardzo wszechstronnie obejmuje pomoc rolnictwa na różnych odcinkach, wydaje się, że nadzieja, iż uda się utrzymać dochód rolnictwa na tym samym poziomie, co w roku bieżącym, jest dość złudna".

Sprawę robót publicznych

poruszył prof. R. Rybarski w artykule: „Pseudo-produktywizm" w „Kurjerze Warszawskim" z dnia 29 czerwca r. b. Autor zastanawia się tu nad tem zjawiskiem, że pomimo wzrostu produkcji przemysłowej, w dalszym ciągu istnieje wysoki stan bezrobocia, zanik handlu międzynarodowego, trudności kredytowe i walutowe, a kryzys coraz więcej się zaostrza. Sprzeczność tę tłumaczy on w następujący sposób:

„Wzrost ten w bardzo znacznym stopniu jest wzrostem sztucznym. Produkcję uruchamia państwo i inne czynniki publiczne. Albo na tej drodze, że powiększa swoje zapotrzebowanie, albo przez to, że samo wprost podejmuje i finansuje roboty publiczne... Ale ta działalność państwa musi wziąć za punkt wyjścia opłacalność zwyczajnej produkcji, przedewszystkiem ją zabezpieczyć. Bo tylko na tej drodze zniesie się ciężar interwencji państwowej i wszelkich robót publicznych; tylko wtedy, gdy zwyczajne gospodarstwo jest opłacalne, wzrosną wpływy podatkowe. Bez tego, zamiast istotnego uruchomienia produkcji, mamy „pseudo-produktywizm"".

Sprawy morskie

bardzo ciekawie ujmuje J. W. w „Kurjerze Porannym" w artykule p. t. „Morze czynnikiem niezależności gospodarczej". Zwróciwszy uwagę czytelnika na spadek naszego handlu zagranicznego z sąsiadami i wzrost — z krajami zamorskiemi, autor omawia sprawę organizacji Gdyni jako portu. Wprawdzie jest on technicznie wyposażony pierwszorzędnie, ale daleko mu do tych wszystkich udogodnień, jakie powinien posiadać port dla handlu zagranicznego.

„W przeciwieństwie do portów starych z oddawna osiadłych elementem handlowym i przemysłowym, Gdynia nie jest jeszcze dostatecznie wyposażona w własne finansowo zasobne placówki gospodarcze, któreby zdolne były decydująco wpłynąć na rodzaj i wysokość przeładunków. Niema też w Gdyni dobrze zorganizowanego aparatu finansowego. Nie może sprawnie funkcjonować port nowoczesny bez poważnych instytucyj kredytowych, zdolnych finansować tranzakcje wywozowe i przywozowe, bez towarzystw asekuracyjnych, biorących na siebie ryzyko strat.

Również rola, jaką w Gdyni odgrywa polski kupiec, polski przemysłowiec i polski pośrednik handlowy i finansowy — jest niedostateczna. Cierpi na tem nie tylko Gdynia, ale i państwo, którego bilans płatniczy obciążony jest kosztami pośrednictwa oraz amortyzacji i oprocentowania drogich kredytów".

Sprawy Gdańskie

porusza w „Kurjerze Warszawskim" z dnia 28.VI w artykule „Przykład Gdańska" F. Młynarski. Mówi on o przyczynach dewaluacji guldena i wynikającej stąd polityki Gdańska w sprawie pomocy Polski przy ustabilizowaniu jego waluty.

„Głośno się mówi i pisze, że trudności Gdańska wyniknęły w dużym stopniu z ułatwienia importu dla zbrojeń niemieckich przy pomocy dewiz banków gdańskich. Likwidując dzisiaj wrazie unifikacji trudności dewizowe Gdańska, likwidowalibyśmy pośrednio rachunki zbrojeniowe niemieckie. Byłaby to sytuacja wprost paradoksalna i można sobie wyobrazić, jak wyśmianoby nas po różnych kątach europejskich. Podobnie dotyczyłoby to wydatków budżetowych, rozdętych przez

względy polityczne wojującego i antypolskiego nacjonalizmu gdańskiego.

„Siłą naszej waluty i tajemnicą jej odporności jest jej izolacja. Łazikowate kapitały... zostawiają nas dotychczas w spokoju i nie wciągają naszego rynku w obręb spekulacji dewizowej... Sytuacja jednak zmieniłaby się natychmiast w razie unifikacji. Banki gdańskie łącznie z bankami niemieckiemi mogłyby łatwo stwarzać sztuczne ruchy w naszym bilansie płatniczym. Izolacja, która jest dzisiaj naszą siłą, skończyłaby się. Od strony bowiem Gdańska zawsze możnaby oczekiwać perturbacji, ponieważ kooperacja banków gdańskich z Bankiem Polskim nie byłaby dostatecznie szczerą i lojalną“.

STATYSTYKA

Wkłady w kasach oszczędności na dzień 31.V. 1935 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 31. V. 35	Na książeczkach oszczędnościowych: Wszelkie wkłady bez lokat instytucyj finansowych — Stan w dniu 30.IV	Stan w dniu 31.V	Zmiany % *a* 30.IV	Zmiany % *a* 31.V	Lokaty instytucyj finansowych *b* — Stan w dniu 30.IV	31.V	Na rachunkach bieżących, czekowych i żyrowych — Stan w dniu 30.IV	31.V
P. K. O.	**1**	**665 782**	**653 045**	+ *0,5*	— *1,9*	—	—	**204 748**	**213 146**
Komunalne *c*	**363**	**617 201**	**608 248**	+ *0,3*	— *1,5*	**22 535**	**21 852**	**62 253**	**65 226**
Powiatowe	227	202 131	200 457	+ *0,4*	— *0,8*	11 797	11 731	21 444	19 009
Miejskie	130	410 001	402 804	+ *0,2*	— *1,8*	10 509	9 892	40 431	45 832
Zw. Międzykom.	5	3 737	3 667	— *0,6*	— *1,9*	229	229	211	219
Wojewódzka	1	1 332	1 320	+ *3,0*	— *0,9*	—	—	167	166
M. st. Warszawa	1	76 778	76 084	+ *0,8*	— *0,9*	1 399	821	17 836	24 247
Warszawa	26	26 814	26 614	+ *1,9*	— *0,8*	808	806	3 848	2 576
Łódź	18	10 180	10 177	+ *0,8*	— *0,0*	426	396	2 693	2 848
Kielce	18	13 370	13 474	+ *0,3*	+ *0,8*	1 092	1 054	2 394	2 092
Lublin	19	5 882	5 866	+ *1,0*	— *0,3*	500	502	685	734
Białystok	14	3 876	3 840	+ *1,0*	— *0,9*	355	352	804	745
Wilno	8	4 931	4 979	— *2,6*	+ *1,0*	26	22	717	507
Nowogródek	8	1 046	1 069	+ *0,5*	+ *2,2*	35	34	176	212
Polesie	9	1 250	1 249	— *0,7*	— *0,1*	293	296	352	334
Wołyń	14	2 512	2 499	+ *0,4*	— *0,5*	146	146	857	847
Poznań	74	99 463	98 526	— *0,5*	— *1,0*	5 699	5 714	7 234	7 347
Pomorze	41	33 186	32 691	+ *0,1*	— *1,5*	3 429	3 404	5 311	4 731
Śląsk	18	110 817	109 971	+ *1,0*	— *0,8*	5 293	5 313	6 444	6 100
Kraków	24	126 714	124 690	+ *0,3*	— *1,6*	1 494	1 492	5 980	5 137
Lwów	36	80 297	76 745	— *0,5*	— *4,4*	514	484	6 305	6 209
Stanisławów	17	13 677	13 424	+ *0,0*	— *1,9*	415	407	309	257
Tarnopol	18	6 408	6 350	+ *0,5*	— *0,9*	611	609	308	303
Inne kasy	**2**	**31 749**	**30 736**	+ *0,2*	— *3,2*	**1 957**	**1 953**	**261**	**274**

a W porównaniu z miesiącem poprzednim. *b* Zadłużenie Kas Oszczędności w bankach i innych instytucjach finansowych w formie lokat tych instytucyj na książeczkach oszczędnościowych (bez zadłużenia na rachunkach nostro i loro). *c* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z miesięcy poprzednich: w kwietniu dla 3 kas, w maju dla 36 kas.

Źródło: Sprawozdania miesięczne poszczególnych kas.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.
POWIATOWEJ KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI W ŁUNIŃCU.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5.211,25	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.419,16	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1.517,50	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			12.147,91
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.380,—	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		1 000,—	2.380,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe		257.993,31	
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.		151.638,29	
b) pochodzące z innych kredytów			409.631,60
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innemi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			
b) innych wartości		23.068,25	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			23.068,25
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			13.372,56
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			6.604,10
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			1.176,—
18. Różne			30.173,36
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			27.431,74
b) za rok sprawozdawczy			1.967,04
Razem.			527.952,56
21. Depozyty			201.219,—
21. Udzielone gwarancje			315.506,—
22. Inkaso			29.218,40
23. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
24. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem.			545.943,40
Ogółem.			1.073.895,96

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		27.500,—	
2. Fundusz zasobowy		2.833,75	
3. Fundusze specjalne			
a) Rezerwa na należności wątpliwe		41.249,32	
b)			71.583,07
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe		26.874,27	
b) terminowe		126.451,13	153.325,40
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno - prywatnych			
a) bezterminowe		640,79	
b) terminowe do 3-ch miesięcy			
c) terminowe ponad 3-y miesiące i warunkowe		43.427,79	44.068,58
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - prywatnych			
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych			
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe		1.164,80	
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		3.530,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		14.000,—	18.694,80
d) w innych instytucjach kredytowych.			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		228.242,42	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			228.242,42
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			12.038,29
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.).			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			527.952,56
22. Różni za depozyty			201.219,—
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			315.506,—
24. Różni za inkaso			29.218,40
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Razem.			545.943,40
Ogółem.			1.073.895,96

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1934 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	8.227,89	
b) od rachunków bieżących		
c) od redyskonta weksli	1.407,39	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.302,55	
e) różne inne	5.878,12	20.815,95
2. Prowizje wypłacone		1.540,68
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	14.314,02	
b) świadczenia socjalne		
c) wydatki rzeczowe	6.218,76	20.532,78
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	147,—	147,—
6. Odpisy na dłużnikach		6.383,94
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego 2)		
11. Nadwyżka		
Razem.		49.420,35

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	42.463,63	
b) od rachunków bieżących	90.55	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	51,50	
g) od K. K. O. i Banków	362,50	
h) różne inne	3.246,13	46.214,31
2. Prowizje pobrane		1.239,—
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Strata		1.967,04
Razem.		49.420,35

KOMISJA REWIZYJNA:
(—) K. Frączkowski
(—) J. Warzyński

DYREKCJA:
Dyrektor (—) Wł. Horst
Członek Dyrekcji —) W. Maciejowski

BUCHALTER:
(—) T. Miadziołko

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KOLSKIEGO W KOLE.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		18.397,86	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		18.340,46	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		4.287,—	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			41.025,32
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		2.352,—	
c) listy zastawne i obligacje . . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		2.200,—	4.552,—
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane			43.451,70
8. Pożyczki wekslowe			188.561,80
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.		21.809,45	
b) pochodzące z innych kredytów . .			21.809,45
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośc. .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .		2.680,56	
c) zabezpieczone innemi wartościami .		20.771,15	23.451,71
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności		2.080,—	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			2.080,—
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne			4.800,—
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			
15. Odsetki zaległe			5.709,12
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2,724,35
18. Różne			
19. Sumy przechodnie (rozliczenia między-			5.592,10
okresowe			1.013,41
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .			344.770,96
21. Depozyty			34.518,—
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			18.557,09
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . .			
Razem . .			53.075,09
Ogółem . .			397.846,05

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			6.654,13
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe		62.114,60	62.114,60
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe		21.259,97	
b) terminowe do 3-ch miesięcy . .		9.414,25	
c) terminowe ponad 3 miesiące . .		76.500,07	107.174,29
8. Rachunki bieżące:			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. . . .		13.036,—	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych		55.757,78	68.793,78
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			22,75
10. Zobowiązania inkasowe			4.609,51
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		10 000,—	
b) w Bankach Państwowych . . .			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			10.000,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		27.030,—	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			27.030,—
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			4.938,43
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			2.284,50
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .		1.148,97	1.148,97
Razem . .			344.770,96
22. Różni za depozyty			34.518,—
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			18.557,09
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Razem . .			53.075,09
Ogółem . .			397.846,05

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1934 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	7.935,59	
b) od rachunków bieżących . . .	1.300,50	
c) od redyskonta weksli	1.889 70	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	367,75	
e) różne inne		11.493,04
2. Prowizje wypłacone		712,35
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	15.991,25	
b) świadczenia socjalne	2.034,47	
c) wydatki rzeczowe	5.362,75	23.388,47
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	302,72	302,72
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różne kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacje na rzecz fund. wyrównawczewo.		
11. Nadwyżka		1.148,97
Razem . .		37.045,55

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	21.813,19	
b) od rachunków bieżących . . .	2.424,22	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	271,20	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	515,12	
f) od papierów wartościowych . . .	80,—	
g) od K. K. O. i Banków	319,27	
h) różne inne		25.423,—
2. Prowizje pobrane		11.622,55
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . . .		
8. Różne dochody		
9. Strata		
Razem . .		37.045,55

Księgowy: (—) Henryk Iwanowicz
Naczelnik Zarządu: (—) Władysław Zalewski
Zastępca Naczelnika (—) Władysław Dzieginśki
Członek Zarządu: (—) Feliks Ziółkowski

Dyrektor: (—) Tadeusz Krysiński
Przewodn. Komisji Rewizyjnej: (—) Czesław Światłowski
Członkowie: (—) Bielecki Paweł (—) Gustowski Kazimierz
(—) Góralski Antoni

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁOWICKIEGO W ŁOWICZU.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		5.770,59	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		1.576,50	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		6.120,50	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			13.467,59
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		7.141,90	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		14.536,50	21.678,40
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane* (24 kont)		116.125,—	
8. Pożyczki wekslowe* (299 kont)		63 601,—	
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.* (135 kont)		79.335,32	
b) pochodz. z innych kredyt.* (....kont)			259.061,32
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart.* (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką* (.... kont).			
c) zabezpieczone innemi wartościami* (6 kont)		373.927,54	373.927,54
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (3 kont)		265.—	
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zast.* (.... kont).			265.—
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego* (55 kont)			38.598,41
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			9.506 76
18. Różne			56,70
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			16.735,65
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			733.297,37
21. Depozyty			165.617,07
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			25.974,41
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			924.888,85

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		95 000,—	
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			95.000 —
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych *)			
a) bezterminowe (3 kont)		3.848,61	
b) terminowe (1 kont)		38 611 63	42.460,24
7. Wkłady oszczędnościowe osób fiyzcznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (2029 kont)		100.666,—	
b) terminowe do 3-ch mies. (39 kont).		47.995 84	
c) terminowe ponad 3 - miesiące i warunkowe (50 kont)		62.483 53	211.145,37
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (39 kont)		14.273,32	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (39 kont)		6.215,37	20.488,69
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			2,31
10. Zobowiązania inkasowe			2.665,41
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		22.352,—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		120.132,—	
d) w innych instytucjach kredytowych.			142.484.—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		29.188 40	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		30.675 —	
d) przez inne instytucje		149.464,69	209.328,09
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr).			9.004,71
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			718,55
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			733.297,37
22. Różni za depozyty			165.617 07
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			25.974,41
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			924 888,85

*) Z podaniem przed rubryką ilości kont na których figuruje saldo.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1934 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	14.419,19	
b) od rachunków bieżących	1.128,81	
c) od redyskonta weksli	11.606,57	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	13.250,55	
e) różne inne	3.395 34	43.800,46
2. Prowizje wypłacone		147,45
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	20.891,19	
b) świadczenia socjalne	2.010,98	
c) wydatki rzeczowe	8.440 58	31.342,75
4. Podatki i opłaty skarbowe		255,96
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.208,90	1.208,90
6. Odpisy na dłużnikach		8.958,49
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		36,03
10. Dotacje na rzecz fund. wyrównawczego[1]		
11. Nadwyżka		718,55
Razem.		86.468,59

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od weksli	29.555,12	
b) od rachunków bieżących	31.880.14	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	330,16	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	3.781,39	65.546,81
2. Prowizje pobrane		2.057,22
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		8.869,79
7. Opłaty na koszty administracji		9.994,77
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		87.468,59

1) W wysokości kwoty poz. 4 strony zysków.

Księgowy: (—) Aleksander Niedzielski

Komisja Rewizyjna: (—) Jan Maciejec
(—) Wincenty Urbanek

Komisarz Kasy: (—) Feliks Niedzielski
Dyrektor Kasy: (—) Aleksander Babski

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1934 R.

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PŁOŃSKIEGO W PŁOŃSKU.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji . . .			
a) gotowizna		18.362,53	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		32.072,67	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		24.048,—	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			74.483,20
2. Kupony			1.294,80
3. Waluty obce			51,60
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	46981 18	56.681,18	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		2.000,—	58.681,18
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane			3.000,—
8. Pożyczki wekslowe			376.398,15
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl.			
b) pochodzące z innych kredytów		94.311,23	94.311,23
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezpieczone innemi wartościami .		55.131,65	73.756,81
		18.625,16	
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności		3.275,—	
b) innych wartości			3.275,—
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne . . .			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego .			85.380 —
15. Odsetki zaległe			5.935,52
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			10.476,94
18. Różne			31.738,51
19. Sumy przechodnie			
20. Straty:			428,50
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem . .	46981,18		819.211,44
21. Depozyty			215.094,11
22. Udzielone gwarancje			62.450,—
23. Inkaso			10.755,95
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			56.580,—
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego .			
Razem . .			344.879.31
Ogółem . .	46981,18		1.164.090,75

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			1.252,23
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe (3 kont)		81.653,75	81.653,75
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1622 kont) . .		88.198,90	
b) terminowe do 3-ch mies. (231 kont).	10812,94	375.756,27	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (33 kont)		62.692,13	526.647,30
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych (30 kont).		11.912,16	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (54 kont)		9.065,45	20.977,61
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			51.080,—
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		48.291,05	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			48.291,05
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			30.000
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			427,11
20. Sumy przechodnie			2.818.80
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .		6.063,59	6.063,59
Razem . .	10812,94		819.211,44
22. Różni za depozyty			215.094,11
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			62.450,—
24. Różni za inkaso			10.755,20
25. Bank akceptacyjny			56.580,—
26. Fundusz emerytalny			
Razem . .			344 879,31
Ogółem . .	10812,94		1.164.090,75

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1934 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	29.742,82	
b) od rachunków bieżących . . .	1.530,08	
c) od redyskonta weksli	3.886,21	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.064,18	
e) różne inne		37.223,29
2. Prowizje wypłacone		64,70
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	26.448,86	
b) świadczenia socjalne	2.243,42	
c) wydatki rzeczowe	13.069,94	41.762,22
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości — 10% ceny nabycia zł. 18.619,31	1.861,93	1.861,93
6. Odpisy na dłużnikach		1.106,82
7. Różne kursowe na rachunkach w walutach obcych		667,26
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		2.040,30
9. Różne — spisane ruchomości . . .		170,41
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		6.063,59
Razem . .		90.960,52

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i odpisane:		
a) od weksli	55.806,55	
b) od rachunków bieżących . . .	8.950,70	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .		
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	1.683,52	
g) od K. K. O. i Banków . . .	557,03	
h) różne inne	1.536,98	68.534,78
2. Prowizje pobrane		20.692,93
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		1.732,81
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . .		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem . .		90.960,52

(—) Dyr. Poskoczym Karol
Księgowy: (—) Rutkowski Edward Dyrekcja (—) Rutkowski Edward
(—) D-r. Szpakowski Jan

(—) Inż. Chrzanowski Leopold
Komisja Rewizyjna: (—) Dłużniewski Franciszek
(—) Kalinowski Jerzy